

MAGYAR GERONTOLÓGIA 12. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2020. 12. évf. Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

www. <https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia>

Az idősödő társadalom társadalmi idősödésének programja Kecskeméten

Molnár Szilárd

Kulcsszavak: társadalmi idősödés, hasznosság élmény, digitalizáció, idősödés

A 21. század elején számos kihívással szembesülünk: a demográfiai öregedéssel, a csökkenő munkaerővel, a digitalizáció, az automatizáció és a globalizáció mindennapi életünkre és a munkahelyeinkre gyakorolt erős hatásaival, a piaci szereplők által elvárt készségek hiányával, a növekvő vagyoni egyenlőtlenségekkel, a fiatalokat sújtó munkanélküliséggel, a stagnáló bérszinttel, az erőteljes klímaváltozással.

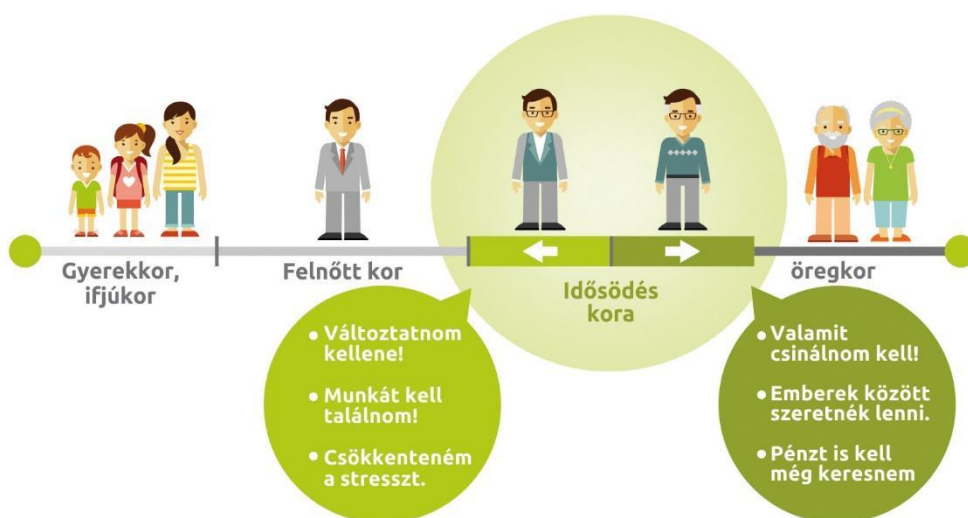
Mindezek alapvetően rengetik meg azokat a közgazdasági, szociológiai, társadalompolitikai modelleket, amelyek révén a modern gazdaságok, társadalmak szerveződtek az utóbbi 50 évben. Mára egyértelműen megkérdőjeleződik a piac, a globális ellátási láncok mindenhatósága, a jóléti társadalmak fenntarthatósága, ugyanakkor az új modellekkel még adós a közgazdaságtan, a szociológia, a társadalompolitika, így a megoldások keresése akár helyi szinten is lehetséges.

Az idősödő társadalmak problémája gyakorlatilag globális jelenség: az Egyesült Nemzetek Szervezete szerint a 60 évnél idősebbek száma 2050-re várhatóan megduplázódik, 2,1 milliárdra. Az 1950-es években a világ népességének ez a szegmense mindössze 205 millió fő volt! Eközben az átlagos élettartam 1950-ben 66 év volt, míg 2050-re ez a szám eléri 87 évet (*ENSZ 2017*). Mindez nagyon komoly gazdasági következményekkel is fog járni, hiszen csökken a munkaképes korúak száma, ezzel párhuzamosan pedig nő az eltartottsági ráta (több nyugdíjas korú juthat kevesebb dolgozóra).

Továbbá az egészségben eltöltött nyugdíjas évek száma is drasztikusan emelkedni fog. A 25-30 évig tartó nyugdíj nagyon különbözik a 10-15 éves nyugdíjtól. Erre mind az érintett korosztályt, mind a társadalmat fel kell készíteni. Nem kivétel ez alól Magyarország, illetve a Kárpát-medence egyéb országai sem, sőt, itt a csökkenő gyerekszám miatt a társadalmak elöregedése még gyorsabb folyamat.

A demográfiai folyamatok miatt 10 éven belül félmillióval csökken a 15-64 éves kor közöttiek, azaz a munkaképes korúak száma Magyarországon. Eközben az idősödők aránya 40 százalékkal fog nőni a következő 20 évben. A 2017-ben végzett kecskeméti kutatás adatai azt mutatják, hogy a szenior népesség (akik alatt az 50-74 év közöttieket értjük) bevonásán kívül nem nagyon lesz más választás a városban sem, ugyanis az 50 év feletti lakosság aránya már most eléri a 36 százalékot, 2030-ra pedig várhatóan minden második kecskeméti lakos 50 év feletti lesz. Így elengedhetetlen, hogy az 50+ korosztályt felkészítsük, nyitottá tegyük egy második karrier, új szakmák, új készségek, képességek elsajátítására, az aktív idősödésre, az aktív munkaerőpiaci részvételre.

1. Ábra: A CédusNet által megcélzott új életszakasz

forrás: CédusNet Kecskemét Program, 2020

A CédusNet Program erre az új életszakaszra, az idősödés korszakára fókuszál, arra, hogy ez a generáció egyre fontosabb szerepet fog betölteni aktivitásban, hasznos társadalmi, gazdasági tevékenységben. Persze csak amennyiben sikerül erre felkészíteni ezt a korosztályt, ugyanis nem csak Magyarországon, de az új demográfiai jelenség miatt más fejlett országokban sem igazán vannak a társadalmi idősödésnek kikristályosodott eszközei, modelljei.

A fenti jelenségek, trendek miatt 2020-ban Kecskemét városi szintre emelte a társadalmi idősödéssel foglalkozó CédusNet Programot, amivel úttörő szerepet tölt be nem csak Magyarországon, de az egész Kárpát-medencében. A CédusNet a társadalmi idősödés programja,

ami csökkentheti a fokozódó egészségügyi, szociális ellátások terhét, javítja a funkcionális képességeket és növeli a termelékenységet. Szomorú adat, de a 65 éves kor után az egészségben eltöltött évek száma Magyarországon mindössze 6,4 év, míg a skandináv országokban ez megközelíti a 16 évet (Eurostat 2018). A CédrusNet Program célja szerint ezt a mutatót nagymértékben befolyásolni lehet a hasznosság-élménnyel, így a társadalmi, gazdasági hatások terén a kecskeméti idősödésügyi kísérletnek ez a fő küldetése, célja. Az előadásban ennek a törekvésnek, kísérletnek az elemeit, kezdetleges eredményeit mutatom be.